

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R103 Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech v akademickém roce 2016/2017

DĚJINY UMĚNÍ

01/ Antické umění

(architektura, sochařství, malířství)

02/ Raně křesťanské umění

(architektura, sochařství, malířství, ikonografie) – významné památky (Ravenna)
stylový charakter

03/ Románské umění v západní Evropě a v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství, knižní kultura) - charakteristické rysy, významné lokality

04/ Gotické umění v západní Evropě

katedrály: typy staveb – stylový a chronologický vývoj (významné lokality)
sochařství, malířství, knižní kultura (významné památky a osobnosti)

05/ Itálie v období gotiky

architektura, sochařství, malířství a knižní kultura (významné památky a osobnosti)

06/ Výtvarné umění rané gotiky v českých zemích (1250-1360)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) - významné památky a osobnosti

07/ Vrcholná gotika v Čechách (1360–1420)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

08/ Umění rané renesance v Itálii

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

09/ Umění 15. a 1. poloviny 16. století v Zápálí

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

10/ Umění v Čechách a na Moravě (1490–1520)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

11/ Umění vrcholné renesance v Itálii

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

12/ Italský manýrismus

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

13/ Umění 16. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

14/ Umění na dvoře Rudolfa II.

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

15/ Umění italského baroka

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

16/ Umění 17. a 18. století v Zápálí

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

17/ Umění 17. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

18/ Umění 18. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

19/ Umění 19. století v Evropě

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R103 Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech v akademickém roce 2016/2017

20/ Umění 19. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

21/ Umění 20. století v Evropě

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

22/ Umění 20. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

Vypisuje: prof. PhDr. Petr Fidler

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R103 Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech v akademickém roce 2016/2017

TECHNIKY RESTAUROVÁNÍ A KONZERVACE

1. Modelový příklad restaurování díla

Stanovte přesný restaurátorský postup na daném díle.

2. Průzkum uměleckých děl na papíru a příbuzných materiálů

Smysl a cíle restaurátorského průzkumu, rozdělení podle charakteru např. invazivní, neinvazivní destruktivní, nedestruktivní, jiné průzkumy, vztahující se ke zkoumanému dílu: laboratorní, archivní, uměnovědné aj.

3. Metody čištění uměleckých děl na papíru

Mechanické čištění, vodné, chemické, čištění na principu chemické reakce atd.

4. Restaurování papírové podložky uměleckých děl s ohledem na barevné vrstvy

Typy poškození papírové podložky, příčiny poškození podložky, úprava pH podložky, doklívání, zajištění barevných vrstev, stabilizace korozních produktů na papírové podložce.

5. Skeletizace díla a metody doplňování chybějících částí podložky

Vysprávky nosné papírové podložky, příprava papírové suspenze, systémy skeletizace díla, kašírování na pomocné podložky: papírové, textilní. Tmelení defektů v barevných vrstvách malby.

6. Restaurování novodobé papírové podložky uměleckých děl

Např. restaurování transparentních papírů, vysprávky nosné papírové podložky, příprava speciální upravované papíroviny, kašírování na pomocné podložky, laminace, retuš.

7. Konsolidace malby na papírové podložce

Konsolidace a fixování uvolněných částí malby, fixativy trvalé a přechodné.

8. Retuš uměleckých děl na papíru a příbuzných materiálů

Retuš barevných vrstev-způsoby současné i historické, materiály k retuši.

9. Restaurování olejomalb na papírové podložce

Konsolidace, čištění malby, laky-typy historických i novodobých laků, typy poškození lakových vrstev a jejich příčiny, způsoby aplikace závěrečných laků, ztenčování nebo snímání nevhodných lakových vrstev.

10. Adjustace uměleckých děl na papíru, jejich uložení v depozitářích a prezentace

Režim v depozitářích, podmínky pro bezpečnou výstavní prezentaci.

11. Techniky malby na papíru

Malba vodou ředitelnými barvami, Akvarel, kvaš, kaseinové barvy, barvy pojené arabskou gumou, gumou z ovocných stromů a tragantem, barvy pojené škrobovým mazem, barvy pojené vaječným bílkem, úprava podkladu s ohledem na použitou techniku.

12. Techniky malby na papíru – tempera

Emulze, typy emulzí, rozdělení temper podle rozpustnosti, kaseinová tempera, vosková emulze tempery: škrobová, vaječná-žloutková, klišová, úprava podkladu s ohledem na použitou techniku.

13. Techniky malby na papíru – olejomalba

Papírová podložka a podklady, olejová pojidla, pigmenty, ředidla, techniky: alla prima, vrstvená.

14. Výstavba obrazu dle historických období

Lavírování na světlém podkladě, vysvětlování na tmavém podkladě, kombinovaný způsob na imprimituře, malba barvami mísenými na paletě.

15. Koncepce restaurátorského zásahu

Terminologie, konzervace, částečný zásah, komplexní restaurování, míra doplňování chybějících částí.

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R103 Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech v akademickém roce 2016/2017

Literatura:

- *Art Restoration*, Kelly, F., Newton Abbot: David and Charles, 1971.
- *Retouching of art on paper*, Tina Grette Poulsson, 2008
- *Cleaning Painted Surfaces, Aqueous Methods*, Richard Wolbers, 2000
- *How to identify prints*, Bamber Gascoigne, 2004
- *Chemie v práci konzervátora a restaurátora*, J. Zelinger, V. Heidinsfeld, P. Kotlík, E. Šimůnková, Akademia 1987.
- *K vývoji retuše malířských děl v českých zemích ve druhé polovině 20. století*, Nejedlý, V., Zprávy památkové péče, ročník 65, číslo 6, Praha 2005.
- *Malba, materiály a techniky*, Hégr, M., Výtvarné nakladatelství Orbis Praha 1953.
- *Restaurování a konzervování archiválií a knih*, M. Ďurovič a kolektiv, Paseka 2002.
- *Technika malby*, Kiplik, D., I., Výtvarné nakladatelství Orbis Praha 1952.
- *Technika malby, průzkum a restaurování obrazů*, B. Slánský, I-II., PRAHA, 1956
- *Technika v malířské tvorbě (malířský a restaurátorský materiál)*, B. Slánský, SNTL1973;
- *Technika Malířského umění*, Hégr, M., Umělecká beseda 1941.
- *Teorie restaurování*, Brandi, C., Tichá Byzanc, Praha 2002.
- *The restoration of paintings*, Knut Niclaus, Könemann
- *Výkladový slovník-malířství, grafika, restaurátorství*, R. Kubička, J. Zelinger, Grada 2004.

Periodika

- Restauro
- Zprávy památkové péče
- Zpravodaj STOP
- Technologia artis
- The paper conservator

Prameny

<http://www.mkcr.cz/> (aktuální legislativa, zákony vztahující se k restaurování památek)

Vypisuje: Josef Čoban, ak. mal.

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R103 Restaurování a konzervace uměleckých děl na papíru a souvisejících materiálech v akademickém roce 2016/2017

TECHNOLOGIE RESTAUROVÁNÍ A KONZERVACE

1. Historie vzniku papíru a vývoj technologie jeho výroby. Výroba ručního a strojového papíru. Suroviny pro výrobu papíru.
2. Chemická a nadmolekulární struktura celulózy, hemicelulóz a ligninu. Chemické mechanismy degradace papíru: hydrolýza, oxidace, síťování fotodegradace. Biologická degradace: mikroorganismy, hmyz, hlodavci. Způsoby dezinfekce, dezinfekční látky.
3. Vlastnosti papírů: fyzikální, chemické, mechanické a optické. Podmínky ukládání dokumentů, jejich regulace a úložné systémy. (Klimatické podmínky, světelné podmínky, plynné a prachové znečištění).
4. Čištění: mechanické, pomocí organických rozpouštědel, pomocí vodných systémů a bělení. Odkyselení (výhody a nevýhody různých metod).
5. Doklizení, zpevňování a lepení, přírodní, modifikovaná přírodní a syntetická klíždla a lepidla. Opravy trhlin, doplňování chybějících míst, laminace za studena a za tepla, štěpení.
6. Záznamové prostředky: tuše, železozalové inkousty, tiskařské barvy, tužky, novodobé záznamové prostředky. Konzervace záznamových prostředků: trvalá a dočasná fixace barevné vrstvy, konzervace dokumentů s železozalovými inkousty.
7. Bílé a černé pigmenty – hlavní zástupci, jejich složení a vlastnosti.
8. Žluté, červené a hnědé pigmenty – hlavní zástupci, jejich složení a vlastnosti.
9. Modré a zelené pigmenty – hlavní zástupci, jejich složení a vlastnosti.
10. Polysacharidy, bílkoviny – vlastnosti, hlavní zástupci a použití.
12. Vysychavé oleje, přírodní pryskyřice, vosky - vlastnosti, hlavní zástupci a použití.

Doporučená literatura:

HURTOVÁ, A. Sylaby přednášek.

BAYER, K. Sylaby přednášek (přírodní pojiva, pigmenty)

ŽUROVIČ, M. a kol. Restaurování a konzervování archiválií a knih. Praha; Litomyšl: Paseka, 2002.

ZELINGER, J. A KOL. Chemie v práci konzervátora a restaurátora. Academia, Praha, 1987.

ZPRAVODAJ STOP, Restaurování voskových předmětů; Druhy vosků jejich vlastnosti, možnosti konzervace a restaurování, Zpravodaj Společnosti pro technologie ochrany památek, Svazek 18, 1/2016

ŠIMŮNKOVÁ E., BAYEROVÁ, T., Pigmenty, Praha 1999

MASSCHELEIN-KLEINER L., Ancient Binding Media, Varnishes and Adhesives, ICCROM, 1985

Vypisuje: Ing. Alena Hurtová